

پزشکی زنان؛ تکلیفی فراتر از یک شغل

در اندیشه دینی و نگاه والا و حکیمانه رهبر شهید انقلاب، حضور زنان در عرصه پزشکی تنها یک پیشرفت شغلی ساده نیست، بلکه پاسخی حمایتی و شرعی به نیازهای اساسی جامعه اسلامی است. رهبر شهید بارها و از جمله در دیدارهای متعدد با بانوان و متخصصان تأکید فرموده بودند که در حوزه پزشکی، به همان تعدادی که پزشک مرد داریم، به پزشک زن نیز نیازمندیم. حضرت آقا^(ع) نگاه کاملاً جامع، انسانی و بلندمدت به سلامت زنان داشتند. فرمایش تاریخ ساز ایشان مبنی بر اینکه پزشکی زنان یک واجب کفایی است، تکلیف را بر همه مسئولان روشن کرد. از نگاه رهبر شهید، مسئله فقط بیماری های زنان یا زایمان نیست، حق شرعی و قانونی آن هاست که در تمام سطوح درمانی به پزشک هم جنس دسترسی داشته باشند. رهبر شهید حتی منطق روشن دیگری را مطرح فرمودند که نباید تعارضی میان واجب کفایی درمان با مسئولیت های مقدس مادری، همسر داری و خانه داری ایجاد شود. ایشان فرمودند مسئولان کشور باید آن قدر ظرفیت تربیت پزشک زن را بالا ببرند که اگر یک خانم پزشک به دلیل رسالت مادری به مرخصی یا کاهش ساعت کاری نیاز داشت، خلایق در ارائه خدمات درمانی به مردم ایجاد نشود.

واقعیت های تلخ آماری؛ از صندلی های خالی تا محرومیت ۳۱۰ شهرستان

نگاهی به وضعیت کنونی پذیرش دانشگاه ها نشان می دهد که شور و اشتیاق دختران ایرانی برای ورود به عرصه پزشکی بی نظیر است. در آزمون سراسری، بیش از ۶۶ درصد از داوطلبان گروه علوم تجربی را بانوان تشکیل می دهند. اما چگونه ممکن است با وجود چنین ظرفیت عظیمی و با وجود تأکیدات مکرر رهبر شهید، کشور هنوز با بحران کمبود متخصص زن دست و پنجه نرم کند؟ امروز با گسلی عمیق در مدیریت منابع انسانی وزارت بهداشت روبه رو هستیم که دقیقاً برخلاف رهنمودهای رهبر شهید شکل گرفته است. طبق آمارها بانوان در بیش از ۳۱۰ شهرستان با جمعیت بالای ۵۰ هزار نفر، به هیچ متخصص جراحی عمومی زن دسترسی ندارند. متأسفانه این وضعیت حتی در تخصصی ترین رشته مربوط به بانوان، یعنی زنان و زایمان نیز مشهود است و ۹۱ شهرستان کشور از وجود پزشک متخصص زنان محروم هستند. این ناعدالتی باعث شده تا کرامت و امنیت خاطر بانوان هنگام مراجعه به مراکز درمانی خدشه دار شود؛ وضعیتی که مجلس شورای اسلامی به هیچ وجه از آن کوتاه نخواهد آمد. علاوه بر توزیع نابرابر، زیرساخت های درمانی نیز دچار ضعف شدید هستند. بیمارستان های تخصصی زنان که با هدف اجرای طرح انطباق و حفظ حرمت بیماران به فرمان رهبر شهید ایجاد شدند، به دلیل نبود تخصیص بودجه و تجهیزات به روز، فاصله زیادی با استانداردهای لازم دارند.

دور زدن قانون در وزارت بهداشت؛ بازی با اعداد به جای حل مسئله

یکی از محورهای اصلی نقد نمایندگان مجلس، انحراف در اجرای مصوبات قانونی و غلبه نگاه های صنف گرایانه در لایه های مدیریتی حوزه سلامت است. مجلس شورای اسلامی در بند پ ماده ۶۹ برنامه هفتم پیشرفت، وزارت بهداشت را مکلف به افزایش سالانه ۱۲ درصدی ظرفیت های پزشکی تخصصی کرد تا فرموده رهبر شهید جامه عمل بپوشد؛ اما شواهد حاکی از دور زدن این مصوبه است. بررسی های آماری نشان می دهد با روندی ناصواب و عقب گرد ۱۰ ساله در برخی رشته های حیاتی روبه روییم. چگونه ممکن است رشته های پرتقاضایی که مردم ماه ها در صف نوبت مطب های شان معطل می مانند، با رشد منفی یا توقف ظرفیت روبه رو باشند؟ وزارت بهداشت برای ارائه آمار و پر کردن عدد ۱۲ درصد قانون، نیمی از افزایش ظرفیت را به رشته هایی اختصاص داده که از پیش هم صندلی خالی داشتند. این رفتار مصداق بارز ظرفیت سوزی و بی توجهی به مطالبات رهبر شهید است. از یک سو ظرفیت های پرتقاضا را به دلیل انحصار صنفی مسدود می کنند و از سوی دیگر دستیاران پزشکی (رزیدنت ها) را زیر فشار میانگین ۴۰۰ ساعت کار ماهانه قرار می دهند که نتیجه اش افت شدید کیفیت آموزش و آسیب به سلامت روان پزشکان است. این در حالی است که تربیت یک متخصص دست کم دوازده سال زمان می برد و اگر امروز این روند اصلاح نشود، در آینده با بحران سالمندی جامعه به بن بست ملی خواهیم رسید.

تأمین پزشک زن، واجب کفایی

گفت و گو با زهره سادات لاجوردی درباره راهکارهای تحقق رهنمودهای راهبردی رهبر شهید انقلاب در حوزه سلامت بانوان و موانع ساختاری آن

زهره سادات لاجوردی
 نماینده مردم تهران و عضو
 هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی

مریم احمدی | بازخوانی اندیشه های راهبردی و بیانات رهبر شهید انقلاب درباره اهمیت تربیت پزشکان زن و ضرورت رفع کامل نیاز جامعه بانوان، ابعاد تازه ای از یک تکلیف شرعی، ملی و قانونی را آشکار می سازد. رهبر شهید سال ها پیش، تربیت پزشک زن در تمامی رشته های تخصصی را واجب کفایی دانسته و بر برابر بودن نیاز کشور به طبیبان زن و مرد تأکید فرموده بودند. با این حال، گزارش ها و آمارهای میدانی نشان می دهد که با وجود گذشت بیش از سه دهه از این مطالبات راهبردی، هنوز بانوان در بسیاری از شهرستان های کشور از دسترسی به پزشک متخصص هم جنس محروم اند. برای بررسی علل ساختاری این کمبود، موانع قانونی و نقش انحصارهای صنفی، با زهره سادات لاجوردی، نماینده مردم تهران و عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی، به گفت و گو نشستیم.